

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 5Csp/39/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8525201100
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2025:8525201100.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa, sudcom JUDr. Karolom Krochtom, v spore žalobcu: Slovenská televízia a rozhlas, so sídlom Mlynská dolina, 845 45 Bratislava, IČO: 56 398 255, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXXX/XX, XXX XX E. F., o zaplatenie 63,40 eur s príslušenstvom, taktó

rozhodol:

- Žalobu zamietá.
- Žalovanej voči žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 13.10.2025 sa žalobca ako právny nástupca Rozhlasu a televízie Slovenska domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 63,40 eur s príslušenstvom, pozostávajúcej z istiny vo výške 46,40 eur, zmluvnej pokuty vo výške 17,- eur a úhrady poštových sadziieb spojených s vymáhaním vo výške 2,70 eur, ako aj náhrady trov konania za zaplatený súdny poplatok vo výške 25,- eur.

2. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca je verejnoprávna inštitúcia zriadená na základe zákona č. 157/2024 Z. z. o Slovenskej televízii a rozhlas a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o Slovenskej televízii a rozhlase“). Žalovaná je zo zákona platiteľom úhrady za služby verejnosti podľa § 3 písm. a) zákona č. 340/2012 Z. z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30.6.2023 vo výške 4,64 eura podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona s periodicitou platenia úhrad: mesačná, v zmysle § 7 citovaného zákona. Kontrolou úhrad žalobca zistil, že žalovaná ku dňu podania žaloby nezaplatila úhrady za služby verejnosti v období od 1.11.2020 do 28.2.2023. Výzvou zo dňa 22.1.2025 žalobca vyzval žalovanú v zmysle § 10 ods. 2 zákona o úhrade za služby verejnosti na zaplatenie omeškanej úhrady a na zaplatenie poštových sadziieb súvisiacich s odoslaním výzvy. Žalovaná úhrady a poštové sadzby v lehote 30 dní od doručenia výzvy nezaplatila, preto je v zmysle § 10 ods. 3 zákona o úhrade za služby verejnosti povinná zaplatiť aj pokutu vo výške 17,- eur. Pohľadávka žalobcu tak predstavuje sumu 63,40 eur, ktorá pozostáva z istiny 46,40 eur a pokuty vo výške 17,- eur. Žalobca si uplatnil aj nárok na úhradu poštových sadziieb spojených s vymáhaním vo výške 2,70 eur. Na preukázanie svojich tvrdení žalobca ako dôkaz predložil prehľad predpisov a platieb z databázy žalobcu, výzvu žalobcu zo dňa 22.1.2025 s fotokópiou doručanky a potvrdenie Slovenskej pošty, a. s. o tarifnej cene za úradnú zásielku od 1.7.2024.

3. Žalovaná sa k podanej žalobe, ktorá jej bola doručená dňa 4.11.2025 spolu s prílohami a výzvou na vyjadrenie a poučeniami o procesných právach a povinnostiach, nevyjadrila.

4. Vzhľadom na skutočnosť, že predmetom sporu je zaplatenie sumy 63,40 eur s príslušenstvom, pričom ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci a skutkové tvrdenia strán nie sú sporné,

keď žalovaná nárok nijako nerozporovala a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000,- eur, pojednávanie nebolo potrebné podľa § 297 písm. b) CSP nariadiť. Podľa § 219 ods. 3 CSP bolo miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku dňa 23.12.2025 o 8.00 hod. oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu dňa 1.12.2025.

5. Na základe vykonaného dokazovania oboznámením sa s obsahom žaloby a jej príloh, ako aj ostatného spisového materiálu súd zistil, že žalobca ako vyberateľ úhrady podľa zákona č. 340/2012 Z. z. o úhrade za služby verejnosti kontrolou úhrad zistil, že žalovanej ako platiteľovi týchto úhrad v zmysle citovaného zákona za kontrolované obdobie 1.11.2020 - 28.2.2023 vznikol dlh spolu vo výške 63,40 eur, pozostávajúci z istiny nezaplatených úhrad za 10 neuhradených mesačných predpisov vo výške 46,40 eur a pokuty vo výške 17 eur podľa § 10 ods. 3 zákona o úhrade za služby verejnosti. Do dňa podania žaloby žalovaná ani napriek písomnej výzve žalobcu na zaplatenie nedoplatku doručenej žalovanej dňa 29.1.2025 z uvedeného dlhu neuhradila ani časť. Z tohto titulu si žalobca uplatnil aj nárok na úhradu poštových sadziieb spojených s vymáhaním vo výške 2,70 eur (vo výzve zo dňa 22.1.2025 chybné uvedená výška poštových sadziieb 2,40 eur - pozn. súdu).

6. Podľa § 30 ods. 1 zákona č. 157/2024 Z. z. o Slovenskej televízii a rozhlasu a o zmene niektorých zákonov, Rozhlas a televízia Slovenska zriadená podľa doterajších predpisov sa ku dňu účinnosti tohto zákona zrušuje. Slovenská televízia a rozhlas sa ku dňu účinnosti tohto zákona stáva právnym nástupcom Rozhlasu a televízie Slovenska a preberá všetky jeho práva a povinnosti ku dňu účinnosti tohto zákona.

7. Podľa § 30 ods. 18 zákona č. 157/2024 Z. z. o Slovenskej televízii a rozhlasu a o zmene niektorých zákonov, výber a vymáhanie úhrady za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska v oblasti rozhlasového vysielania a televízneho vysielania (ďalej len „úhrada“), ktorú bol platiteľ úhrady podľa zákona č. 340/2012 Z. z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení účinnom k 30. júnu 2023 povinný zaplatiť do 30. júna 2023, ako aj vymáhanie iných pohľadávok, ktoré vznikli na základe nezaplatenia tejto úhrady, vykonáva odo dňa účinnosti tohto zákona Slovenská televízia a rozhlas podľa zákona č. 340/2012 Z. z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30. júna 2023; takto vybraté a vymožené úhrady, ako aj vymožené iné pohľadávky sú príjmom Slovenskej televízie a rozhlasu a sú určené na finančné zabezpečenie hlavnej činnosti Slovenskej televízie a rozhlasu.

8. Podľa § 1 zákona č. 340/2012 Z. z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30.6.2023 (ďalej len „zákon o úhrade za služby verejnosti“), tento zákon upravuje platenie, vyberanie a vymáhanie úhrady za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska v oblasti rozhlasového vysielania a televízneho vysielania (ďalej len „úhrada“).

9. Podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona o úhrade za služby verejnosti, platiteľ úhrady (ďalej len „platiteľ“) je fyzická osoba, ktorá je evidovaná dodávateľom elektriny v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti ako odberateľ elektriny v domácnosti v odbernom mieste, pre spotrebu v byte alebo v rodinnom dome.

10. Podľa § 4 ods. 1 zákona o úhrade za služby verejnosti, vyberateľom úhrady a príjemcom úhrady je Rozhlas a televízia Slovenska.

11. Podľa § 6 ods. 1 zákona o úhrade za služby verejnosti, platiteľ podľa § 3 písm. a) platí úhradu 4,64 eura za každý aj začatý kalendárny mesiac.

12. Podľa § 7 ods. 2 zákona o úhrade za služby verejnosti, úhrada sa platí mesačne; úhradu za príslušný kalendárny mesiac je platiteľ povinný zaplatiť do posledného dňa príslušného kalendárneho mesiaca.

13. Podľa § 10 ods. 1 zákona o úhrade za služby verejnosti, platiteľ, ktorý nezaplatí úhradu podľa § 7, je v omeškaní so zaplatením úhrady.

14. Podľa § 10 ods. 2 zákona o úhrade za služby verejnosti, ak vyberateľ úhrady zistí, že platiteľ je v omeškaní so zaplatením úhrady, je povinný ho písomne vyzvať do 60 dní od zistenia tejto skutočnosti na zaplatenie tejto úhrady a na zaplatenie poštových sadzieb súvisiacich s odoslaním výzvy na zaplatenie úhrady.

15. Podľa § 10 ods. 3 zákona o úhrade za služby verejnosti, ak platiteľ podľa § 3 písm. a) nezaplatí úhradu a poštové sadzby v lehote do 30 dní od doručenia výzvy podľa odseku 2, platiteľ je povinný zaplatiť vyberateľovi úhrady aj pokutu 17,- eur.

16. Podľa § 10 ods. 5 zákona o úhrade za služby verejnosti, nárok na zaplatenie úhrady, s ktorou je platiteľ v omeškaní, pokuty podľa odsekov 3 a 4 a poštových sadzieb je povinný vyberateľ úhrady uplatniť na súde.

17. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

18. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

19. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

20. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

21. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

22. Podľa § 290 CSP, spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

23. Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

24. Podľa § 215 ods. 1 CSP, súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

25. Právny vzťah, z ktorého žalobca odvodzuje svoj nárok súd v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou Krajského súdu v Prešove (napr. rozhodnutia sp. zn. 18Co/22/2024, 18CoCsp/29/2023, 19Co/26/2022, 22Co/16/2022, 13Co/22/2022, 1Co/10/2022, 8Co/5/2022, 20CoCsp/6/2020, 23Co/100/2017) posúdil ako spotrebiteľský v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, preto o ňom rozhodoval ako o spotrebiteľskom spore s ochranou slabšej strany podľa prvého dielu, druhej hlavy (§ 290 a nasl.) CSP. Dôvody a závery v uvedených rozhodnutiach súd považuje za plne aplikovateľné aj na prejednávajúcu vec a od týchto záverov nepovažuje za dôvodné ustúpiť.

26. Zo znenia citovaného zákona o úhrade za služby verejnosti vyplýva, že platiteľom tejto úhrady je osoba, ktorá je evidovaným odberateľom elektrickej energie v byte alebo rodinnom dome (§ 3 písm. a/ zákona č. 340/2012 Z. z., v znení účinnom do 30.6.2023). Z uvedeného je zrejmé, že zmluvou o dodávke elektrickej energie v zmysle osobitného zákona sa osoba, na ktorú sa nevzťahujú výnimky, zároveň stáva platiteľom úhrady za zabezpečenie služieb verejnosti v oblasti rozhlasového a televízneho

vysielania poskytovaného žalobcom. Na základe uvedenej zmluvy, ktorá nepochybne spotrebiteľskou zmluvou je, teda vzniká pre takéhoto spotrebiteľa od tejto zmluvy odvodený iný záväzok vo vzťahu k verejnoprávnej inštitúcii.

27. Ide o odvodený záväzok vo vzťahu k verejnoprávnej inštitúcii. Ak by sa aj pripustila možnosť, že nejde o spotrebiteľský vzťah, potom za relevantné treba považovať vzťahy aj len súvisiace. V tomto smere zákon zaraďuje pod režim spotrebiteľského práva nielen spory zo spotrebiteľských zmlúv, ale aj spory súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou (por. slovo „súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou“ v ust. § 290 CSP) - z uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/22/2024 zo dňa 27.3.2025.

28. Medzi službou verejnoprávneho vysielania a sporným poplatkom, či úhradou (tiež „koncesionársky poplatok“) existuje súvislosť, aj keď povinnosť zaplatiť tento poplatok nevyplýva z bezprostredného poskytnutia služby, ktorej priamu hodnotu by tento poplatok, či úhrada predstavovala, ale tento poplatok súvisí výlučne s uzavretou zmluvou o dodávke elektrickej energie bez prípadnej súvislosti s preukázanou držbou televízneho prijímača, či rozhlasového aparátu.

29. Samotný fakt, že zákonodarca nezvolil zmluvný systém, napr. povinné zmluvné prijímanie predmetnej vysielacej služby, nemôže byť prekážkou pre to, aby státisíce občanov stratili status konzumentov služby. Naopak, svojim spôsobom legislatívne vnútenie televíznej a rozhlasovej služby je jedna z okolností, ktoré majú potenciál ovplyvniť v budúcnosti posudzovanie obchodných praktík žalobcu, či nie sú nekalé. Ako žalobca priznáva, aj keď len sčasti, predsa len aj ona podniká a robí tak v rámci poskytovania služby širokým vrstvám obyvateľstva.

30. K otázke verejnoprávnosti dodávateľa služieb zaujal postoj Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „SD EÚ“). Aj na belgickú školu ako inštitúciu s verejnou formou vlastníctva, ktorá študentke poskytla úver dopadá Smernica Rady č. 93/13 ES (C-147/16). Obdobný záver vyplýva aj z rozsudku SD EÚ veci C-59/2012 BKK Mobil Oil Korperschaft des öffentlichen Rechts proti Zentrale Zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs, v ktorom SD EÚ skonštatoval, že Smernica č. 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, ktorou sa mení Smernica Rady č. 84/450/EHS, sa má vykladať v tom zmysle, že do jej osobnej pôsobnosti patrí verejnoprávny subjekt poverený úlohou všeobecného záujmu, ako je správa zákonného systému zdravotného poistenia.

31. Ak teda Súdny dvor EÚ pripustil výklad, že verejnoprávne právnické osoby spadajú do rámca Smernice č. 2005/29/ES, je dôvodné vychádzať z toho, že verejnoprávne subjekty spadajú pod pôsobnosť aj iných smerníc, ktoré majú rovnaký cieľ, nakoľko v podstate všetky verejné právnické osoby sú založené spravidla na tom, aby sledovali verejnoprospešný cieľ. Z odôvodnenia citovaných rozhodnutí vyplýva, že ani verejnoprávny subjekt, ktorý je poverený verejnoprospešnou funkciou, nemôže byť oslobodený od svojej povinnosti dodržiavať zásadné pravidlá, akými sú pravidlá odbornej starostlivosti, a to hlavne vo vzťahu k subjektom, ktoré sú zásahom štátu povinné platiť úhradu v prospech takéhoto subjektu.

32. Tomuto výkladu zodpovedá aj bod 14 odôvodnenia Smernice Rady č. 93/13 ES, podľa ktorého sa zohľadňujú prípadné nekalé podmienky aj pri dodávkach verejného charakteru, ktoré zabezpečujú kolektívne služby, cit. : „Keďže členské štáty zabezpečia, aby do zmlúv neboli zahrnuté nekalé podmienky, najmä preto, že táto smernica platí tiež pre obchody, podnikanie alebo povolania verejného charakteru.“. Rovnaký záver vyplýva aj z bodu 16 odôvodnenia smernice, „keďže hodnotenie nekalého charakteru podmienok podľa vybraných všeobecných kritérií najmä pri predaji alebo dodávkach verejného charakteru, ktoré zabezpečujú kolektívne služby, ...).

33. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že žalovaný vystupuje v pozícii faktického spotrebiteľa, pri ktorom základom plnenia je odber elektrického prúdu. Je nepochybné, že povinným subjektom je fyzická osoba, ktoré prijíma službu a právny vzťah nevzniká ex lege, ale na základe zloženej právnej skutočnosti, kde pristupuje k zákonnej povinnosti zložka existencie spotrebiteľskej zmluvy uzatvorenej s poskytovateľom služieb elektriny. Ide teda o faktický odvodený spotrebiteľský vzťah, keďže ak by absentovala spotrebiteľská zmluva o dodávke elektriny, nevznikol by ani záväzok plniť.

34. Záver o spotrebiteľskej povahe právneho vzťahu medzi sporovými stranami podporujú aj argumenty právnej logiky, konkrétne argumentum a contrario. Ak by súd prijal právny záver, v zmysle ktorého STVR

nemá postavenie dodávateľa, poprel by tým judikatúru Súdneho dvora Európskej únie o vymedzení dodávateľa v prípadoch poskytovania služieb verejnoprávnymi korporáciami (napr. C-147/16). Z obsahu súdneho spisu je zároveň zrejmé, že žalovaný nevystupuje v právnom postavení fyzickej osoby, ktorá koná v rámci svojej podnikateľskej alebo obchodnej činnosti.

35. Otázkou, či ide o spotrebiteľskú právnu vec považuje súd za zásadnú a od jej vyriešenia závisí aj výsledok sporu. Posúdenie skutočnosti, či sa na takýto spor strán použijú ustanovenia ohľadom spotrebiteľských sporov, súd považoval za dôležité a významné aj z dôvodu poskytnutia ochrany žalovanému, vrátane ochrany pred negatívnymi následkami plynutia času. Keďže v súdnej veci súd dospel k záveru, že právny vzťah medzi sporovými stranami je spotrebiteľský, považoval za nevyhnutné aplikovať § 54a Občianskeho zákonníka a z úradnej povinnosti skúmať, či uplatnená pohľadávka žalobcu nie je, hoci len čiastočne, premlčaná.

36. Novela Občianskeho zákonníka prevedená zákonom č. 343/2018 Z. z. zaviedla s účinnosťou od 5.12.2018 nemožnosť vymáhania a zabezpečenia premlčaných spotrebiteľských nárokov v ust. § 54a Občianskeho zákonníka, podľa ktorého premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté.

37. Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa uplynutím premlčacej doby ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktoré je možné splniť dobrovoľne povinným subjektom, avšak toto právo nemožno vymáhať proti vôli povinného subjektu (dlžníka). V prípade dobrovoľného plnenia premlčaného dlhu dlžníkom sa prijaté plnenie nepovažuje za bezdôvodné obohatenie (§ 455 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

38. Žaloba bola podaná na tunajšom súde dňa 13.10.2025, teda za účinnosti citovaného § 54a Občianskeho zákonníka. Žalobca preto nie je oprávnený vymáhať premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy.

39. Keďže podľa citovaných ustanovení zákona o úhrade za služby verejnosti je platiteľ povinný zaplatiť úhrady za príslušný mesiac do konca príslušného kalendárneho mesiaca, teda úhrady sú splatné do konca príslušného mesiaca, možno konštatovať, že nasledujúcim dňom sa platiteľ úhrady dostal do omeškania. Týmto dňom začala plynúť aj premlčacia lehota osobitne vo vzťahu ku každej úhrade.

40. Žalobca tým, že podal žalobu až dňa 13.10.2025, uplatňujúc si nárok na nezaplatené úhrady za obdobie od 1.11.2020 do 28.2.2023, si vlastným pričinením privodil oslabenie práva. Nemožno spochybňovať právo žalobcu na úhradu, ale toto sa oslabuje do takej miery, že po uplynutí premlčacej doby ho už nemožno priznať.

41. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/18/2022 zo dňa 7.9.2022, v ktorom krajský súd uviedol, že: „Premlčanie má okrem iného preventívnu funkciu predchádzať uplatňovaniu práva po neprimerane dlhú dobu. Už len z prozaického dôvodu, že plynutiu času je priamo úmerné riziku straty dokladov, zabúdaniu a celkovému sťažaniu právnej pozície bežného občana použiť procesné prostriedky. Z tohto pohľadu odkladanie uplatnenia práva nie je poctivé a čiastočne voči laikom aj nečestné. Ak primárne právo únie sleduje vysoký stupeň ochrany spotrebiteľov (čl. 38 Charty základných práv EÚ), tak podľa názoru odvolacieho súdu pred akýmkoľvek nečestnosťami, vrátane nedôvodného odkladania uplatnenia práva“.

42. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca si uplatnil nárok na úhrady za obdobie od 1.11.2020 do 28.2.2023. Keďže žalobca podal žalobu na tunajšom súde dňa 13.10.2025, sú v zmysle ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka premlčané všetky predpísané úhrady splatné viac ako tri roky pred 13.10.2025, t. j. pred 13.10.2022. Žalobca preto nemá nárok na úhrady splatné pred 13.10.2022, teda splatné úhrady za mesiace 11/2020 až 9/2022, ktoré si žalobca uplatnil zjavne po uplynutí premlčacej doby, preto v tomto prípade možno konštatovať, že nárok žalobcu nebol uplatnený včas a pohľadávka je v tejto časti premlčaná.

43. Vo vzťahu k uplatneným úhradám za mesiace 10/2022 až 2/2023 súd uvádza, že z obsahu žalobcom predloženej listiny, teda z prehľadu predpisov a platieb súd vykonaným dokazovaním zistil, že žalovaná v predmetnom období zaplatila sumu spolu 41,76 eur (10/2022 - 13,92 eur, 11/2022 - 4,64 eur, 12/2022

- 13,92 eur, 1/2023 - 4,64 eur, 2/2023 - 4,64 eur). Ak teda žalobca požaduje aj zaplatenie úhrad za obdobie 10/2022 až 2/2023, pričom z predloženého prehľadu predpisov a platieb vyplýva, že v tomto období žalovaná úhrady zaplatila (navyššie v sume vyššej než bola povinná zaplatiť), súd uplatnený nárok žalobcu v tejto časti považuje s poukazom na predložený listinný dôkaz za nepreukázaný a nedôvodný. Zo zisteného skutkového stavu súd dospel k záveru, že vykonané dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení žalobcu. Žalobca preto v tomto smere neunesol dôkazné bremeno.

44. V sporovom procese povinnosť tvrdenia aj dôkazné bremeno spočíva na tej sporovej strane, ktorá z existencie určitých skutočností vyvodzuje pre seba priaznivejšie právne dôsledky, spravidla ide o tú stranu, ktorá existenciu týchto skutočností tvrdí. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na stranách sporu. Strana sporu, ktorá neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú aj tú stranu sporu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany nie je preukázané v tom zmysle, že súd ho nepovažoval za pravdivé ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal, je pre stranu nepriaznivé rozhodnutie.

45. V prípade, že by žalobca splatné úhrady zaplatené v období 10/2022 až 2/2023 započítal na pohľadávky najstaršie splatné (t. j. pred týmto obdobím), započítal by ich na úhradu premlčaných splátok, nakoľko ako už súd konštatoval vyššie, úhrady splatné pred týmto obdobím sú premlčané. Súd je pritom vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu povinný podľa ustanovenia § 54a Občianskeho zákonníka na premlčanie prihliadať z úradnej povinnosti. Nemožno preto v rámci súdneho konania akceptovať započítanie platieb na premlčaný dlh, lebo takýmto postupom by súd na premlčanie v skutočnosti neprihliadol.

46. Naviac súd nie je povinný za sporovú stranu vyhľadávať rozhodujúce skutočnosti z predložených dôkazov, aby tým nahrádzal jej procesnú nečinnosť. V súlade so zásadou kontradiktórnosti konania nie je úlohou súdu ani zisťovať a robiť skutkové závery na základe vlastnej iniciatívy (pozri napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2CoCsp/20/2020 zo dňa 23.9.2020). Bolo by porušením aj zásady rovnosti strán sporu, ak by súd tvoril skutkové tvrdenia za žalobcu. Uvedené platí o to viac v sporoch s ochranou slabšej strany v zmysle § 290 a nasl. CSP, ktorou je aj žalovaná v tomto prípade, nakoľko by tým došlo k porušeniu zásady „ne ultra petitem“, čo by spôsobilo porušenie práva žalovanej na spravodlivý proces (k tomu pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/85/2021 zo dňa 12.2.2024). Súd takisto nie je povinný sporovým stranám oznamovať predbežný právny názor. Je právom strany sporu, resp. jeho zástupcu zúčastniť sa pojednávania. Ak toto právo nevyužije, musí niesť následok svojej neprítomnosti na pojednávaní.

47. Čo sa týka uplatneného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 17,- eur a poštovného vo výške 2,70 eur, ktorých zaplatenia sa žalobca domáhal v zmysle § 10 ods. 2 a 3 zákona č. 340/2012 Z. z. o úhradách v znení účinnom do 30.6.2023, súd dospel k záveru, že aj v tejto časti je žaloba nedôvodná.

48. Dôvodom je nedodržanie zákonom predpísaného postupu žalobcu, ktorý žalovanú nevyzval na plnenie v zákonnej lehote.

49. Z predloženej výzvy na zaplatenie nedoplatku vyplýva, že žalobca vyzval žalovanú na zaplatenie nedoplatku evidovaného za kontrolované obdobie do 30.6.2023 vo výške 46,40 eur, vrátane poštovných sadzieb 2,70 eur, v zmysle ustanovenia § 10 ods. 3 zákona o úhrade za služby verejnosti dňa 22.1.2025 (č. I. 3 spisu). Žalobca teda nevyzval žalovanú na zaplatenie úhrad za kontrolované obdobie od 1.11.2020 - 28.2.2023 do 60 dní od zistenia omeškania, ale až výzvou zo dňa 22.1.2025. Z predmetnej výzvy zároveň vyplýva, že v prípade neuhradenia dlhu do 30 dní od doručenia výzvy, žalobca uplatní nárok na súde na zaplatenie nedoplatku spolu s pokutou a súdnym poplatkom. Takáto výzva podľa názoru súdu nespĺňa podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 10 ods. 2 zákona o úhrade za služby verejnosti. Pokiaľ žalobca nevyzval písomne žalovanú na zaplatenie úhrady do 60 dní od zistenia omeškania so zaplatením úhrady, nemohol mu vzniknúť ani nárok vyplývajúci z ustanovenia § 10 ods. 2, 3 zákona o úhrade za služby verejnosti. V tejto súvislosti nemožno ani prihliadať na skutočnosť, že omeškanie

platiteľa úhrady trvalo dlhšiu dobu, je nutné vychádzať z toho, kedy došlo prvýkrát k omeškaniu, čo nepochybne bolo niekoľko mesiacov, resp. rokov pred zaslaním výzvy zo dňa 22.1.2025.

50. Ak zákon hovorí o zistení skutočnosti spočívajúcej v omeškaní platiteľa so zaplatením úhrady, je na žalobcovi, aby preukázal kedy túto skutočnosť zistil, a teda, či žalovaná bola v zákonom stanovenej lehote písomne vyzvaná na jej zaplatenie.

51. Vzhľadom na uvedené, ak žalobca vyzval žalovanú na zaplatenie nedoplatku za kontrolované obdobie od 1.11.2020 do 28.2.2023 výzvou až zo dňa 22.1.2025, nedodržel zákonom predpísaný postup a nevyzval ju na plnenie v zákonnej lehote.

52. V súvislosti s nárokom žalobcu na pokutu a poštovné súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/22/2024 zo dňa 27.3.2025, v ktorom sa odvolací súd stotožnil s právnym názorom vyslovenom v uznesení Krajského súdu v Prešove sp. zn. 24Co/47/2018 zo dňa 11.12.2018, cit.: „Odvolací súd vychádzal nielen zo znenia ust. § 10 ods. 2 citovaného zákona, ale aj z primárneho práva Európskej únie, ktoré sleduje vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa (článok 38 charty základných práv EÚ), kedy podľa názoru odvolacieho súdu v zmysle tohto ustanovenia je nutné vykladať aj prípadné nejednoznačné znenie vnútroštátnej právnej úpravy. Práve vágne stanovený začiatok doby, v ktorej by mal byť vyzvaný subjekt, ktorý má platiť úhradu, dáva súdu úlohu, aby vo svetle špecifického prípadu vyložil predmetné ustanovenie zákona. Zákon uvádza, že ak vyberateľ úhrady zistí, že platiteľ je v omeškaní so zaplatením úhrady, je povinný ho písomne vyzvať do 60 dní od zistenia. To, akým spôsobom by sa mala táto skutočnosť zistiť zákon podrobne neuvádza. Odvolací súd však v súlade s názorom súdu prvej inštancie má za to, že nemožno nedôvodne odkladať uplatnenie práva zo strany vyberateľa úhrady a umožniť mu to, aby vyzýval platiteľa v časovom odstupe niekoľkých rokov na zaplatenie tejto úhrady. Takéto konanie podľa názoru odvolacieho súdu rovnako ako súdu prvej inštancie nie je v súlade so zásadou riadneho hospodára, respektíve subjektu, ktorý je povinný vykonávať správu úhrad a preto odvolací súd považoval za právne dôvodné potvrdiť napadnutý rozsudok v časti zamietnutia poplatku vo výške 17,- eur ako aj poštovného. V tejto súvislosti podľa názoru odvolacieho súdu nie je relevantné to, že omeškanie platiteľa úhrady trvalo dlhšiu dobu. Je nutné vychádzať z toho, kedy došlo prvýkrát k omeškaniu, čo nepochybne bolo niekoľko rokov pred zaslaním tejto výzvy.“ Obdobne napr. aj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoCsp/1/2024 zo dňa 8.7.2024.

53. Žalobcov nárok pozostávajúci z desiatich úhrad vo výške 46,40 eur v rámci kontrolovaného obdobia 1.11.2020 - 28.2.2023, ako aj pokuty vo výške 17,- eur a úhrady poštovného vo výške 2,70 eur, súd preto vzhľadom na všetky popísané skutočnosti v odôvodnení tohto rozhodnutia považoval za nedôvodný a nemal inú možnosť ako žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

54. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

55. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

56. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

57. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP. Žalovaná bola v konaní v celom rozsahu úspešná, preto jej zásadne vznikol nárok na náhradu trov konania. Z obsahu spisu však vyplýva, že žalovanej žiadne trovy v konaní nevznikli, preto jej súd náhradu trov konania nepriznal. Súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom podľa § 262 CSP najskôr o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu. Súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa na postup podľa § 257 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v dvoch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 359 CSP, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech rozhodnutie bolo vydané.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).